

Kwartalnik

PEDAGOGIKA

Rok XV
2016

Nr 1 (59)

SPOŁECZNA

Pod
patronatem ZESPOŁU PEDAGOGIKI SPOŁECZNEJ
PRZY KOMITECIE NAUK PEDAGOGICZNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

PAMIĘĆ RODZINY DOMU, MIEJSCA

REDAKCJA

WIOLETA DANILEWICZ
I WIESŁAW THEISS

PEDAGOGIUM

WYŻSZA SZKOŁA NAUK SPOŁECZNYCH
W WARSZAWIE

Komitet redakcyjny/Editorial Board

Elvyra Aciené (Klaipėda University), Wiesław Ambrozik (Adam Mickiewicz University, Poznań), Michał Bron Jr (Södertörn University, Stockholm), Batia Gilad (International J. Korczak Association), Kathrin Maier (University of Applied Sciences, Monachium), Ewa Marynowicz-Hetka (University of Łódź), Krystyna Marzec-Holka (Kazimierz Wielki University, Bydgoszcz), Zbyszko Melosik (Adam Mickiewicz University, Poznań), Monika Malewska (Central Connecticut State University), Maria Mendel (University of Gdańsk), Jerzy Nikitorowicz (University of Białystok), Jerzy Modrzewski (Adam Mickiewicz University, Poznań), Ulrich Paetzold (Brandenburg University of Technology, Cottbus), Jacek Piekarski (University of Łódź), Andrzej Radziewicz-Winnicki (University of Zielona Góra), Ewa Syrek (University of Silesia, Katowice), Władysława Szulakiewicz (Nicolaus Copernicus University, Toruń), Mirosław J. Szumański (Academy of Special Education in Warsaw), Bogusław Śliwerski (University of Łódź)

Rada redakcyjna/Editorial Committee

Tomasz Biernat (Nicolaus Copernicus University, Toruń), Józefa Bągiel (Opole University), Grażyna Dryżałowska (University of Warsaw), Marek Konopczyński (Warsaw School of Education and Social Sciences), Jan Niewęglowski (Stefan Wyszyński Catholic University, Warsaw), Tadeusz Pilch (Przewodniczący/Chairman, University of Computer Sciences and Economics in Olsztyn), Bohdan Skrzypczak (University of Warsaw), Mirosław Sobiecki (University of Białystok), Janusz Surzykiewicz (Catholic University of Eichstätt-Ingolstadt), Maciej Tanaś (Academy of Special Education, Warsaw), Mikołaj Winiarski (University of Computer Sciences and Economics in Olsztyn)

Redakcja/Editorial Office

Wioleta Danilewicz (Zastępca redaktora naczelnego/Deputy Editor), Ewa Jarosz (Zastępca redaktora naczelnego/Deputy Editor), Agnieszka Suśniak (Sekretarz redakcji/Editorial Manager), Michał Kwiatkowski (Redaktor statystyczny/Statistical Editor), Jan Lachowicz (Redaktor językowy w zakresie języka polskiego/Editor in Polish Language), Agnieszka Naumiuk (Sekretarz naukowej redakcji/Scientific Editor), Anna Odrowąż-Coates (Redaktor językowy w zakresie języka angielskiego/Editor in English Language), Dorota Sadowska (Redaktor językowy w zakresie języka niemieckiego/Editor in German Language), Barbara Smolińska-Theiss (Zastępca redaktora naczelnego/Deputy Editor), Wiesław Theiss (Redaktor naczelny/Editor-in-Chief)

Redaktorzy tematyczni/Associate Editors

Wioleta Danilewicz, Ewa Jarosz, Tadeusz Pilch, Barbara Smolińska-Theiss, Mirosław Sobiecki
Ewa Syrek, Wiesław Theiss, Mikołaj Winiarski

Publikacja współfinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Czasopismo jest indeksowane w bazach:

„The Central European Journal of Social Sciences and Humanities” – CEJSH
Index Copernicus International
ARIANTA

Za publikację w kwartalniku „Pedagogika Społeczna”
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznaje 11 punktów

© Copyright by PEDAGOGIUM WSNS
Warszawa 2016

ISSN 1642-672X

Redakcja oświadcza, że wersja drukowana jest pierwotną wersją niniejszego czasopisma

Redakcja

00-102 Warszawa, ul. Marszałkowska 115, e-mail: redakcja@pedagogium.pl, www.pedagogikaspoeczna.com

Łamanie: Studio KROPKA dtp – Piotr Kabaciński; Druk i oprawa: Drukarnia POZKAL Spółka z o.o.

Spis treści

Wywiad z Prof. zw. dr. hab. Jerzym Modrzewskim z okazji Jubileuszu 70-lecia urodzin i 45-lecia pracy zawodowej	9
Od redaktorów.....	29

PAMIĘĆ: PRZESZŁOŚĆ – TERAŻNIEJSZOŚĆ – PRZYSZŁOŚĆ

Tadeusz Pilch W kalejdoskopie miejsc i życiowych doświadczeń.....	37
Maria Mendel, Wiesław Theiss Pamięć i miejsce <i>in potentia</i> : o mieście pełnym	53
Maria Mendel, Wiesław Theiss Memory and Place <i>in potentia</i> : on the Complete City.....	67
Wioleta Danilewicz Doświadczenia miejsca w przestrzeni globalnej – perspektywa pedagogiczna.....	81

PAMIĘĆ RODZINY, PAMIĘĆ POKOLENIA

Katarzyna Stankiewicz, Alicja Zbierchowska Wilnianie w społeczności powojennego Gdańska. Między dawnym a współczesnym współdzieleniem przestrzeni miejskiej.....	95
---	----

Jolanta Kijonka	
Górnośląska rodzina i dom – przestrzenie pamięci i zapomnienia	107
Mirosław Sobecki	
Rodzinne uwarunkowania kształtowania tożsamości.....	125
Marek Sass	
Autobiografia – ważny element edukacji środowiskowej i międzypokole- niowej. Przypadek Zygmunta Iwickiego	137
Kamilla Łaguna-Raszkiewicz	
Fotografia jako źródło postpamięci	155

MIEJSCA PAMIĘCI

Jolanta Muszyńska	
Wspomnienia osobiste i ich znaczenie w konstytuowaniu przeszłości miejsca	165
Joanna Sacharczuk	
Pamięć miejsca na przykładzie tradycji kultywowanych w rodzinach pol- skich i żydowskich w międzywojennym Białymstoku	175
Mariusz Samoraj	
Kurpiowski Zespół Folklorystyczny „Carniacy” – perspektywa edukacji regionalnej	199

KRONIKA

Krystyna Heland-Kurzak	
Sprawozdanie z zebrania sprawozdawczo-wyborczego Zespołu Pedago- giki Społecznej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.....	219
Tadeusz Pilch, Tomasz Sosnowski	
Ruch Pedagogów Społecznie Zaangażowanych.....	222

Quarterly

S O C I A L

Year XV

2016

Vol. 1 (59)

P E D A G O G Y

Patronage
of:

SOCIAL PEDAGOGY UNIT
OF THE COMMITTEE OF PEDAGOGICAL SCIENCES
OF POLISH ACADEMY OF SCIENCES

**THE MEMORY OF
FAMILY, HOUSE, PLACE**

EDITED BY

WIOLETA DANILEWICZ
WIESŁAW THEISS

PEDAGOGIUM
COLLEGE OF SOCIAL SCIENCES

List of contents

Interview with Professor Jerzy Modrzewski PhD on the 70th birthday and the 45 years of scientific work Jubilee	9
Editorial.....	33

THE MEMORY: PAST – PRESENT – FUTURE

Tadeusz Pilch In the kaleidoscope of places and life experiences.....	37
Maria Mendel, Wiesław Theiss Memory and place <i>in potentia</i> : on the complete city	67
Wioleta Danilewicz Experiencing location in the global space – pedagogical perspective	81

THE MEMORY OF FAMILY THE MEMORY OF GENERATION

Katarzyna Stankiewicz, Alicja Zbierchowska Vilnius expatriates in the postwar Gdansk community. Between the old and the contemporary urban space sharing.....	95
Jolanta Kijonka Upper Silesian families and homes – spaces for remembering and forgetting	107

Mirosław Sobecki	
Family determinants of the development of socio-cultural identity	125
Marek Sass	
Autobiography – an important element of community and intergenerational education. The case of Zygmunt Iwicki.....	137
Kamilla Łaguna-Raszkiewicz	
The photograph as a resource of the postmemory.....	155

THE PLACES OF MEMORY

Jolanta Muszyńska	
Personal memories in forming the past of the place representation	165
Joanna Sacharczuk	
The memory of space in the example of traditions cultivated in Polish and Jewish families in the interwar Białystok.....	175
Mariusz Samoraj	
The Kurpie folk group „Carniacy”: reflections around the contemporary regional education.....	199

CHRONICLE

Krystyna Heland-Kurzak	
Minutes from the report and election meeting of the Social Pedagogy Panel at the Committee of Pedagogical Sciences of the Polish Academy of Sciences	219
Tadeusz Pilch, Tomasz Sosnowski	
The movement of socially involved pedagogues	222